

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvezčer, izumši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ograke dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četr leta 6 K 50 h, za eden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano v občinjanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četr leta 6 K, za eden mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, velja za celo leto 22 K, za pol leta 11 K; za četr leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 90 h. Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbo brez istodobne vpošiljavte naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od peterostopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljanje je na Kongresnem trgu št. 12. — Upravništvo naj se blagovolijo posiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je na Vegove ulice št. 2, vhod v upravljanje pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Volitve v Trstu.

Iz Trsta, 14. aprila.

Z današnjim dnem so se začele volitve v mestni svet oziroma v deželnem zboru tržaški, ker v Trstu deluje mestni svet obenem tudi kot deželni zbor, magistrat je obenem deželni odbor, župan pa obenem tudi deželni glavar.

Volitve bodo zanimive in vladajoča stranka se bo le iztežka ohranila na krmilu, kajti sedaj nima vojne samo s Slovenci v okoliških okrajih, nego tudi z novo laško stranko, ki jo vodi bivši župan dr. Dompieri.

Slovenci so se z vso eneržijo vrgli na okolico, da ohranijo svojo posest in da pribore, če mogoče, še tisti mandat, ki so ga pri zadnjih volitvah dobili v roke Lahi.

Vladajoča laška stranka bo imela težko stališče. Sicer je »Piccolo« zadnje tedne neprestano bobnal zanj, stavil njeni gospodarstvo in povzdroval njene voditelje, zlasti prekajenega žida dr. Veneziana, ali tudi nasprotniki niso mirovali, nego pridno razkrinkavali počenjanje vladajoče klike. Trst že dolgo ni bil tako razburjen, kakor sedaj, kajti razvrate so vse strasti in nasprotstvo med laškima strankama je tako srdito, da bolj ne more biti.

Danes se vrši volitev iz četrtega volilnega razreda. Tu se je pričakovalo, da pride do političnega dvojboja. Dompierjeva stranka ni v tem razredu postavila svojih kandidatov, pač pa je nastopil kot samostojni kandidat bivši občinski svetnik Karlo Banelli, in sicer proti voditelju lažliberalne stranke dr. Venezianu. Banelli in Venezian sta stara nasprotnika in je Banelli svoj čas odložil svoj mandat, ker je bil dr. Venezian izvoljen podžupanom. Toda do tega dvojboja ni prišlo, kajti Banelli je dan pred volitvijo umaknil svojo kandidaturo. »Trieste« pač namigava, da so to

provzročili prav posebni vplivi, ne pove pa ničesar konkretnega.

Najzanimivejša bo berba v III. volilnem razredu. Ta bo v petek dne 17. in v soboto dne 18. t. m. Dompierjeva stranka je postavila nekaj tako srednih kandidatov in ker bodo vrh tega Nemci in vojaški penzionisti glasovali s to stranko, je ta razred za vladajočo klico v največji nevarnosti. Sicer se čuje, da je namestnik grof Goëss sklenil z Venezianovo stranko tajno zvezo in da ji hoče pri volitvi v tem razredu, kjer volijo uradniki, pomagati, ali vzliz temu bi morala zmagati Dompierjeva stranka, če bi se volitve pošteno vršile. Tega se Venezianova klica tudi dobro zaveda in skrbela je za svojo zmago s tem, da je popolnoma nezakonito od bila rekurze kakih 800 volilnih opravičencev. Vsekakor bo boj v tem razredu jako ljut in je izid negotov.

Sicer pa ostanejo volilni listki, ki bodo oddani v petek, če z noč na magistratu, v varstvu mestnih tržnih policajev, ki so vladajoči kliki brezposojno vdani, tako da se lahko zgodi kak — čudež, če bi bil že potreben za zmago lažliberalne stranke.

Slovenci se ne vtikajo v boj med temata laškima strankama. Svoj čas so hodili za takozvane konservative pokostanj v ogenj, a doživel so veliko razočaranje. In tudi sedaj je s slovenskega narodnega stališča vse eno, katera laška stranka zmaga, kajti v narodnem oziru ni od nobene ničesar pričakovati. Naj se torej Lahi med seboj kolijo, kakor jim draga.

Dr. Körber o položaju.

V »N. Wiener Journal« je obelodanil ministrski predsednik, dr. pl. Körber, članek, s katerim opisuje svoje lastno politično delovanje. Pod naslovom »Kako sem prišel v politiko?« piše, da mu je bila politika kot uradniku popolnoma stranska stvar, ker je mnenja, da uradnik

sloho ne sme delati politike. Zasedoval pa je vedno vsestransko vse pojave na političnem polju, posebno za svojega službovanja v ministru notranjih zadev in v trgovinskom ministru. Tam je bil v poglobled v potrebe moderne države na polju trgovine, industrije pa tudi praktične justice. Aktivno pa je poselil v politiko šele kot ministrski predsednik. Kot takemu je vedno bil pred očmi cilj, da se zagotovi v razmerju z Ogrsko ednakopravnost. »Borim se le za pravico Avstrije in za dosego njenega pravičnega razmerja in pristoječega ji vpliva na skupno monarhijo.«

Isti list pa prinaša tudi razgovor z ministrskim predsednikom. Körber konstatičuje, da je vkljub raznim zaprekam nastal v avstrijski politiki nekak mir in nekaka stalnost. Sicer si moramo biti na jasnom, da pač ne bodo v Avstriji nikdar zginile težkoče na političnem polju, a zadovoljni moramo biti, ako se kaže v tem oziru tuintam pri prebivalstvu in pri političnih strankah trezno presojanje in zmernost. Mirnimi potom se dá tudi mnogo več doseči kakor z razvremenjem strasti. Negotovost razmer se posebno kaže na polju pravosodstva. Potem našteva zakonodajstva, ki bi se moral izvršiti, kakor nov kazenski red, nov akcijski zakon itd. Körber nadalje pove, da je izdal zadnji čas celo vrsto naredeb na višja sodišča in državna pravdništva? (Med tem so naredbe glede mladoletnih kaznencev, prikrajšanja preiskav i. dr. Posebna važnost se pologa na kvaliteto sodnikov, pri čemer se mora pri naših razmerah paziti tudi narodnostno občutljivost. Pa ne samo pri justični, temuč pri celokupni politični upravi je treba marsikaj ukreniti, da bodo organi v vedenem stiku s prebivalstvom. Pri tem je potrebno, da se prebivalstvo navadi, da ne bo pri čakovalo vsega le od vlade, temuč

da se zavzame samostojno za svoje koristi. Posebnost avstrijskega prebivalstva je, da se rado zanaša na vlado ter ne deluje samostojno, ne stoji na lastnih nogah.

Ni sicer bila dosedaj navada, da bi voditelji avstrijskih vlad hvalili v javnosti lastno delovanje. A danes mora biti to že potrebno in moderno. Körberjevo politiko je v ostalem najbolj ocenil sam vladar s podelitevjo najvišjega reda.

Upor francoskih klerikalcev.

Klerikalizem ne pozna državne oblasti in zakonov. To so pokazali zoper francoski duhovniki. V zasmeh zborničnemu sklepu in naredbi ministrskega predsednika Combesa, s katero naredbo se je razpuščenim redovom prepovedalo, izvrševati cerkvene posle, poklicali so nekateri škofovi odpuščene redovnike, da so ščuvajoče pridigovali zoper državno avtoriteto in njene organe. Posebno besno je razgrajal na prižnici v cerkvi La Trinité v Parizu dominikanec Gaffre, ki je napravil znano prispolobo o Combesu, Loubetu in Waldeck-Rousseau z Judežem, Herodom in Pilatom. Obavobodomislna pisatelja, Charbonnela in Terya ki sta ugovarjala, so zaprli zaradi motenja vere. Tudi v cerkvi Notre-Dame je na podoben način hujskal proti zakonom dominikanec Hebert. Škofo Orleanski je istotako najel frančiškana Bruno, da je s prižnico napadal državo in njene zakone. Na koncu frančiškanovega hujskanja je povzel besedo škofo Tauchet, ki se pridigarju zahvalil ter izjavil, da ne pripozna nobenemu predsedniku republike in nobenemu ministru pravice, zapovedati redovnikom molčati; to pravico ima le škofo. Škofo v Nancyju je imenoval Avstrijo sovražnico Srbije in Bolgarije. Proti temu je protestiral vladni zastopnik, vsled česar se ni glasovalo o resoluciji.

Položaj na Ogrskem. Danes se vrši ministrski svet, ki se bo babil s političnim položajem. Jutri se zbornica zopet sestane ter se začne debata o budgetnem provizoriju. Od razvoja debata bo odvisno, ali se zadržani ex lex stanje.

Balkanski dogodki. V Cagligradu se razširja vest, da se pri-

LISTEK.

Leonid Andrejev.

Spisal — ej.

Čehov in Gorki sta se proslavila s svojimi deli ne le v ruski domovini, marveč po vsej Evropi; njiju črtice oziroma romane prevajajo v vse kulturne jezike, in reči smemo, da Rusija dandas začela poleg Francoske s svojo povsem svežo in krepko beletristiko čitajoče občinstvo celega zapada. Brž ko se prikaže na polju ruske beletristike nov talent z novimi idejami, o katerem je Rusija jedva začela govoriti, že raznašajo njegov glas v prevodih ali ocenah zapadni listi in časniki, in ruski pisatelji postane v inozemlju malone bolj domač in bolj občudovan, nego doma.

Ni dolgo temu, odkar je pričel Leonid Andrejev pisateljevati. V svojem životopisu, objavljenem v »Žurnalu dlia vseh« (1903 jan.) pravi: »Leta 1898. sem spisal na poziv I. D. Novikova, tajnika »Kurjera«, prvo svojo velikonočno povest, a od tedaj sem se docela oklenil pisateljstva.« A dandas povsod pišejo o njem, na izoku in pri nas, in kritiki ga vsporejajo vkljub malemnosti njegovih

proizvodov z Gorkim in Čehovim in celo trdijo, da oba nadkriljuje.

Andrejeva slike in novele so večina kratke, in njih dejanje ni zapleteno; a nad njimi leži tajna megla in obupna melankolija, skozi katero ne posije noben žarek nade in bolje bodočnosti. Čitalca pa te novele tako razdvoje in ozlovolijo, da si ne želi več takega berila.

Junake svoje izbera iz družbe, in sicer večidel redkeje eksemplare, ki se vedejo po čudaško, veliko mislijo in čutijo, a malo govore, ki se smatrajo za izvršek človeštva in so zato žalostni in obupani. Ti junaki pa navadno poginejo.

Andrejev je izvrsten psiholog. V notranjost človeške duše globoko poseže, jo razkroji in analizira, kakor anatomični človeški telo. Andrejev je nedosežn fotograf čuvstev.

Svojstva junakov niso zmetana skup kakor srake gnezdo v dušo pojedinca, ne; ta svojstva se tako do pičice vežejo in strnejo v celo, da se nam zdi, da poznamo tisto osebo in je nam apatična, oziroma simpatična. Andrejev se je zaglobil v se, in premotral z bistrim očesom svojo okolico, in kar je občutil, to je napisal brez vsakega dodatka in farizejstva.

Nadalje se mudi ob prizorih, ki rišajo junaka v boju med življnjem in smrtno. Te boje in skupno stanje predočuje hladnokrvno in kot nekaj vsakdanjega. A uprav tu je pisatelj doma in v tem se kaže vsa Andrejevna izvirnost in ženjalnost. Teh trenotkov pa nikakor ne bi mogel tako fino opisati, da ni bil že sam kandidat samomora.

O sebi piše: »Leta 1894. meseca januvarja sem se poskusil ustreliti; posledica ponesrečenega strela je bila, da mi je gosposka naložila cerkveno pokoro, in se me je lotila ne sicer nevarna, vendar trdovratna in nadležna srčna bolezen.«

Andrejev je temen. Junak, ki se prikaže na oder njegove novele, govori in se vede tako skrivnostno, tako tuje; in čitalci želi več izvedeti o njegovi prošlosti. A pisatelj mu šele v teku pripovedovanja tu in tam kako malenkost namigne, najčešče pa ostane vsa uganka za vselej ne razvozljana. To se zlasti občuti ob koncu novele.

Neka posebnost Andrejeve mode je tudi ta, da nam onega junaka, katerega smo spremljali s sočutjem in smo ga hoteli ohraniti, brezobzirno in neusmiljeno uniči. Čitatelji razvajeni na pisatelja, kateteri se jim

laskajo, s tem načinom pripovedovanja nikakor ne bodo zadovoljni.

Vodilna misel Andrejevih črtic in novel je najčešče dvoumna in težko razvidna.

Andrejev tudi ne filozofira in ne pristavlja subjektivne sodbe kakor n. pr. naš Cankar. On pove fakt, vse drugo prepusti bralcu. A v tem, da natančno nariše razven napake ali greha svojega junaka tudi posledice, izvirajoče iz teh, je tendenca absolutno dobra.

To je razvidno zlasti iz njegove novele »V megli«, katera je prva opozorila rusko občinstvo na veliki talent Andrejeva. Petnajstleten gimnazijec, krepko razvit, z moškim glasom, se da zapeljati od pouliške vlačuge, in kmalu nato se ga prime grda bolezen, na katero brez groze in studa ne moremo misliti. Nikomur ne pove o tem, in osamljen se valja zaprt v svoji sobici po postelji in obupan premišlja. Perilo je sveže, a zdi se mu, da leži v gnjilobi. Običe ga sestrica, ljubezljivo dekle, in ga izkuša razvedriti. Ponagaja mu s Katjo, v katero je bil prej idejalno zaljubljen, a zdaj zanjo ne mara. Ko ga objema in hoče svojega bratca poljubiti, jo sunče od sebe: »Proč, Lili, ne dotikaj se me,

jaz sem — umazan... in Katja je ostudna in ve vse ste ostudne! Oče je opazil izprenembo na sinu; dobil je tudi slučajno nemoralno risarjo od njega, zato ga trdo prime. Ko sin prizna svojo risarjo, v očetu zavre kri, se obrne od njega in odide.

Zvečer pridejo Pavlovi tovariši in tovarišice v vas, pijejo v sosedni sobi čaj, se veselje in plešejo. »Pavel odpril« vabijo mladi gostje Pavla v svojo družbo. A Pavel tiči v sobici zaprt in kuje črne naklepe o samomoru. Ko čuti, da nikogar ni, se obleče in odide na ulico v novemberško meglo. Toži se mu po Katji in poslovni se pred njenim domom v duhu od nje. Zdajci mu pride iz megle nasproti visoka ženska z velikanskim klobukom — smrdeča po pivu. Pavel je že davno obupal nad življnjem, plačal ji je za žganje in se pogreznil še globočje. Vlačuga, pijana, je pričela kričati in se zaganjati v Pavla. On je na videnje miren, ji prizanaša do skrajnosti, a govorica njegova je že zmešana. Prične se pravcati pretep, čevljar v sosedni sobi robanti in kolne, in v Pavlu vse vre. Na mizi leži med suhimi kosti kruha nož, pogradi ga, »in zgodilo se je nekaj divjega, nepričakovanega.«

pravila splošno morenje Bolgarov. Vojničnice in javna poslopja se strogo nadzorujejo. Vojnički atačaji se odpoljijo v pokrajine. V Ištibu je bolgarska četa pod poveljstvom bolgarskih častnikov napadla turško stražer ubila tri vojake. Arnautiški poglavari so dobili okrožnico, ki jo je baje pisal veliki vezir, ki je Arnaut. V okrožnici se pravi, naj se Arnaut ne boje tujih konzulov, sultan je v oblasti arnautiških straž in ako bi Hilmi-paša in Šemzi paša ne delovala v smislu Arnautov, sta njuni glavi v nevarnosti.

Sprememba srbske ustaw ima baje le namen, pripomoči kraljevemu svaku postavnemu potom do prestolonasledstva. Nova skupština in novi senat sta baje kralju v tem poslušna, prebivalstvo pa je razčleneno.

Odstop admirala barona Spauna se pričakuje v najkrajšem času. Njegov naslednik bo grof Montecuccoli, ki bo meseca maja počasen za podadmirala.

Boji v Maroku. Vstaši so razstrelili trdnjavno Frajana. Posadka je zbežela na španska tia. Vstaja se širi in glavno mesto Fez je v najhujši nevarnosti.

Dopisi.

Od D. M. v Polju. Kdo bi verjel, da iz publike repe lahko postane dobra jed? In kdo bi si mislil pred par leti, da postane iz Premferjeve (kaplana Riharjeve) publike butice, tako brihtna, klerikalno živita in hinavsko glava. Poštenih ljudi ne more pustiti v miru. Ni zadovoljen, da so mu vdana vsa lepa in nelepa dekleta „Marijine družbe“ ni zadovoljen, da so mu vdani vsi petijotarji in šnopsarji, in tudi marsikaka stara babura bi mu dala rada kak „puserl“ — a to je vse, vse premalo. On hoče biti na vsak način vodja tovarniških delavcev. Kdor ga v vsem ne uboga, bodi njegova zahteva še tako budala, — že mu očita strankarstvo. Da pa vse natančno izve, kar se govori pri ljudeh, zato ima večkrat tajne konference v konsumu, no in potem obelodani svoje „kunštne“ članke v „Slov. listu.“ No, počasi bodo ljudje spoznali farbarijo, pokazali bodo kaplangu hrbot in rekli eden za drugim: „Sedaj pa vidim, da je vse skupaj švindel,“ kakor se je pred kratkim slučajno že zgodilo! — Ali kaplan je le vodja večine tovarniških delavcev. Pravijo pa, da je med kozli vedno največji kozel vodnik. Ali je to res? No, gospod voruzgaskaplan ima tudi svojo telesno straž; kaj ne, prvi za papežem. Pilje z marsikaterjem „Jeruš et baratum“ bratovščino in sedaj ga spremljajo vsak večer iz konzuma domov. Po dnevi gre pa sam, oh le sam od hiše in berači za novi „Društveni dom.“ Kožo ima pa zelo debelo, ker dasiravno jo pri marsikaterem kmetu dobi pod nos, vendar se ga ne prime nobena pametna

beseda. Oh ti „premfar“ poslušaj! Neki kaplanci, bil je pa precej pametnejši od Vas, delal je tudi nemir. In nekoga dne mi reče pošten, star mož: „Veste, naš kaplan je že tako neumen, da bi bil boljši, če bi škof tisto olje na salato zlil, kakor, da ga je njemu na glavo.“ In res je, Premfar bi bil tudi boljši za branjevca. — Živila priv. Gesellschaft „Jeruš et Comp.“

Iz Nowega mesta. Novomeščani nismo razvajeni v boljših veselicah, pa pričetkom t. m. se je vendar čitalnica prenapolnila dvakrat.

4. t. m. je uprizeril dolenjski Sokol narodno igro »Deseti brat, 1. t. m. pa so gimnaziji priredili koncert z dram. predstavo. Sokolove igralce steže pohvalili, s čemer se vobče strinjam, a ker se igrata baje ponovi, naj pristavimo domaćim igralecem še par dobrudušnih navodil. Uloga »Desete brata« je bila brez dvoma v najboljših rokah; g. Kenda je igral realno, njegov izgovor je bil dober in dovolj glasen, kar se patežko reče o vseh drugih igralecih. Premalo efekten je bil samo zadnji njegov prizor: umirajoči deseti brat bi moral govoriti pač z bolj pretrganem besedo in tišnjem glasom, kadar ima človek svinec v sebi, pojena tudi krepkost pljuč. Prav dobro je igral g. Doleš, samo malo glasnejši morabit, tudi v zadnjih vrstah ga moramo slišati. Krjavelj in Krivec sta igrala tako dobro, a tako si jih Jurčič, oziroma Govorkar nista mogla misliti. Oba naj spravita v igro humor, smešnost pa ne. Krjavljeva igra je posebno ob smrti desetega brata težljavna: v koči konec tragičnega življenja, pred kočo predstava neprostovoljne komike! Morda bi bilo bolje, da je dramaturg sam kako drugače priredil ta za predstavljanje kako kočljivi prizor; a ker ga je, bodi Krjavljeva vloga igrana umirjeno! — Ravno to je priporočati sicer izvrstnemu Krivcu. Prizor v Obrščakov gostilni je bil sicer dober, toda gotova pretiravanja, n. pr. nešteto drsanje vžigalic po govorjem delu hlač, niso višek narodnega življenja v gostilni; vsako kmetsko neotesanost ni spravljati na oder. Igralke naj bi bile pogumnejše in gorkeje v igri. Krivčeva žena se mora do prihodnje predstave nekoliko postarati. Ako se poravnajo omenjeni mali nedostatki, bodo prihodnja predstava res izvrstna, saj igralci so res sposobni in za stvar vneti. Upamo, da v prihodnje pride še več občinstva tudi pripravljena in takega, ki še ni videlo narodnih iger, saj odločna naloga sokolstva je, da budi narodni čut in ponos. Dolenjski Sokol pa ravno zato ne sme omejiti svojega delovanja samo na gledališki oder, da ostane vreden svojega ponosnega naslova. Odbor in nekdanji ustavniki torej na sokolsko delo! — 1. t. m. so nam gimnaziji podali zanimiv večer. Pevci so med drugim zapeli dve starogrški pesni, od katerih je

Ničeja, ki ga v teh mislih potrdi — in postane žrtva samomora.

Črtica je tako fino psihološko izpeljana, da skoro ni mogoče misliti, da ni (vanjo) Andrejev vstavljal svojih lastnih čuvstev. Životopis njegov nam to domnevanje le potrjuje. »Učil sem se slabo, v sedmem razredu so me imeli celo leto za zadnjega učenca. Najljubši čas, katerega sem preživel na gimnaziju in se ga dotlej spominjam še z zadovoljnostjo, so mi bili presledki med urami, in sploh oni redki slučaji, ko so me vrgli in razreda.«

Nikakor ne moremo trditi, da je hotel v tej črtici pisatelj kakorkoli vplivati na mladega nedarovitega dijaka, češ, tudi ti tako stori, ake te ni stvarnica obdarovala s talenti, in da je tendenca te črtice Ničejev stavek, ki se v njej nahaja: »Ako se ti ne posreči življenje, tedaj vedi, da se ti bo gotovo posrečila smrť.« Pisatelj se vendar v njej obrne proti tistem samevanju in »stuhantanju«, kateremu se tako pogosto udajo mladini. Tudi konec, ki ni preveč vabljen, priča o tem. Sergej Petrovič se muči po zavžitju strupa še ves dan potem, in sleži v rakvi z odprto lobano ter iztrganimi možganji itd.

prva Pindarova pitijka oda bolj uga-jala našim modernim udesom. Ves-kako je občinstvo spoznalo karakteristiko starogrških načevov, na katerih so vznikle nekatere posebnosti južnoslovenskih popevk. V mešanih zborih se je deloma pokazalo, da letos ni vseh glasov popolnenih tako dobro kakor prejšnja leta; sicer je bilo petje točno. Gospod profesor Š. je godel dva odstavka Vieux temps-ovega četrtega koncerta za gosli ter pokazal, da zanj ni več nikakih težav na tem odličnem instrumentu. Najboljša točka v koncertu je bila zadnja: trije odstavki prve Bethove-ne simfonije, katero je igral dijaški salonski orkester, popoljen z nekaterimi prijatelji naše mladine, vseh je bilo okrog 20. Točka se je izvela prav dobro, ker je pravi dogodek za naše razmere, upamo pa, da ne ostane edin, dokler nam šola »Glasbene Matice« vzgaja mladih godev. — Dijaki so še v burki »Ni hilistič« pokazali, da se znajo tudi na odru dobro kretati in da je ostale v njih še nekaj nezamoranega duha, kar je spričo trdim predpisom in neizprosnih njih uporabi na tej gimnaziji res veliko čudo. — Prirediteljem večera pristoja tedaj vse priznanje! — Lep vspesk večera je i v tem, da je ostal lep znesek diaškemu podpornemu društvu, ki ga potrebuje tembolj, ker mu je obstrukcija v deželnem zboru odvzela lep letini donesok. Del dohodka dobi gotovo tudi diaška kuhinja, katere podpiranje priporoča v zadnjih natisnjem pismu sam g. dr. Slanc. Strinjam se z njim, opomnimo pa g. dr. Marinko, naj se zateče tudi na mnogoštevilne kleri kalne posojilnice po Dolenjskem. Ena imata kar preko mostu; tu naj bi se pomoglo, ne pa zbiralo »razpoložniški kapital v negotove svrhe! — Opomnimo dalje, naj bi si natančneje ogledal očete nekaterih podpirancev ter jim razjasnil, da se njegove dolnosti, katere bi marsikateri kaj lahko izvrševal, ne končajo tisto uro, ko pripelje sin v diaško kuhinjo in ga tako prisili pa tudi za vse življenje pričuti grizti podarjen nezaslužen kruh. Tako nastane mnogo nesamostalnih značajev. Edini, neumorni vzdržatelj tega zavoda pač ne more poznavati vseh premoženskih razmer, naj bi torej del truda odložil poseb nemu odboru. To velja tudi o priedviti in razdelitvi jedil. Slišali smo, da drugodi ta dobrodelni posel opravlja zaporedno v to izvoljene gospo in gospodične. Prepričani smo, da bi se tako vzbudilo več zanimanja za ta zavod, kar bi mu bilo le v korist pri podpiranju in pa tudi pri kuhi. Profesorjeva sestra je gotovo pridna gospodinja, vemo pa, da ne bi škodovalo v jedi tečnosti, okusu in snagi, pa tudi ne družbeni izobrazbi dijakov ne, ako bi se ravnalo tako kakor smo povedali. To sicer ni spadal do diaškemu koncertu, bilo je pa do-

Ljubka novelica je »Valja«. V njej se pripoveduje o najdenku, katerega ljubi rednik stari Grigorij, kakor svojega; a ko pride prava mati in mu odvede ljubljence, stari Grigorij obupa. V noveli »Molk se riše v pretresljivih prizorih katastrofa starišev radi samomora lastne hčere. Novelni »V mračni daljavi« in »Laža« sta tako temni, im čuditi se je, da se uprav poslednja mnogo prevaja v tuje jezike. Njena vsebina je blodnja blažnika, kateri je bil umoril ljubico, da bi zatrli laž in našel resnico; a resnice na svetu ni, in tudi v večnosti ne.

Leonid Andrejev je še mlad. Rodil se je leta 1871. v Orlu, in se izobraževal na vseučiliščih v Moskvi in Petrogradu. Nanj je vplival, kakor sam piše, zlasti Gorki. Razven omenjenih novel, ki so izšle izpod njegovega peresa, naj še omenimo krasne novele: »Stena«, »Brezdno«, »Misel« in »Smeš«. V kratki dobi svojega pisateljevanja je Andrejev pokazal, da smemo še mnogo upati od njega; vendar naprej lahko rečemo, da ne bo nikdar tako popularen, kakor so drugi novejši ruski pisatelji, ker s svojimi proizvodni preveč omraži in razdrojni bračca.

staviti k pismu dr. Slanca, ker je tako splošno prepričanje.

Katoliški uzori.

(Dalej.)

Države so cerkvenim pretenzijam vedno nasprotovale zdaj v večji zdaj v manjši meri, časih z večjim časih z manjšim uspehom. Odkar je papež Gregor VII. do celota razkril cerkveni sistem, je bil boj med cerkvijo in državo permanent in ta boj trajal še danes, kajti cerkev ni ne za las odnehalo s svojih zahtev. Države so se papežem vzdala v toliko, da so pripoznale načelno ločitev duhovskega in posvetnega delokroga. Že to je velika koncesija, a cerkev niti s tem ni bila zadovoljna, države so pa pripoznale, da je cerkev božja ustanova in da je papež namestnik Boga ter zase zahtevalo samo gospodstvo v materialnih zadevah. Prav ker so pripoznale principijno podlago cerkvenih pretenzij in vsled tega morale iz cerkvenega sistema iskati dokazil za svoje zahteve, zato je bilo njih dokazovanje tako plitvo in neizdatno. A zmagovalo so države vendar, četudi kako počasi, ker so ravnale v silobranu, ker so praktične potrebe bile močnejše od cerkvenega sistema. Toda narodom bi se bilo prihranilo veliko zla, ko bi cerkev ne bila tako hrepela po posvetnem gospodstvu in ko bi se ne bila posluževala nedopustnih sredstev. A cerkev je bila v srednjem veku vsako sredstvo dobro, da razširi svojo moč. Zdaj je zahtevala to, zdaj kaj drugač, zdaj je učila da morajo državljanji biti pokorni posvetni gospodski, ker je posvetna gospodka postavljena od Boga, zdaj jih je zopet silila, da morajo prelomiti prisego zvestobe in se puntati proti posvetni gospodski.

Cerkvena prizadevanja za pridobitev posvetnega gospodstva so imela tako žalostne posledice na države in njih notranje razmere. Zlasti se to spoza iz zgodovine rimskega-nemškega cesarstva, ker je bilo cesarstvo najbolj prišlo pod gospodstvo rimskega papeža. Nemci so vendar zdrav in krepak narod in vendar je po krvidi cerkev nemško cesarstvo silno zaostalo in so v tej državi vladale najžalostnejše razmere. Pravne varnosti ni bilo nikake, vse gospodarsko in kulturno življenje je stagniralo, država pa je razpadla na nebroj malih državic, ki so bile med seboj vedno v boju.

V cerkvi pa so se razmere razviale ravno narobe. Čim bolj se je nemško cesarstvo pogrezalo, čim bolj je razpadalo in slabelo, tim bolj se je utrjevala cerkev. V 8. stoletju, ko je imelo cesarstvo že svojo enotno urejeno ustavo, je bila zveza cerkve z njenimi organi še tako sibka, vpliv posvetnih oblastev na cerkev pa jek velik. To se je tekoma časa korenito predvračilo. Cerkev je s spremno roko centralizirala cerkev in vso oblast osredotočila v paževih rokah, ob enem pa vzel državam in vernikom vse njih stare pravice in vsak vpliv na cerkvene zadeve. Ta svoj cilj je dosegla cerkev s tem, da je najprej nižjo duhovščino oprostila vsake odvisnosti od države, potem si tudi prilastila imenovanje škofov — to šele po velikih bojih — končno pa tudi volitev papežev popolnoma spravila v duhovniške roke. V starih časih so papeži volili duhovnike in rimsko ljudestvo, cesar pa ga je potrdil. Cesarji so z vednim poseganjem v rimske zadeve in največ storili za to, da so papeži dobili veliko moč. Kajti pri volitvah papežev v prvih časih so se godile dostikrat kaj čudne reči. Ko pa so papeži prišli do moči in veljave, so naprej delali na to, da se je rimskemu ljudestvu vzel vsak vpliv na volitev cerkvenega poglavarja.

(Dalej prih.)

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 15. aprila.

Osebne vesti. Poštna kontrolorja Martin Slekovec v Gradcu in Fran Pavlič v Marijboru sta imenovana v višjima poštnima kontrolorjema.

Gospod Tomaz Pavšler v Kranju je objavil v zadnjem »Slovenskem Listu« milodonečno željo, naj ga pardonira dr. Tavčar, ki je zaradi njegove falzifikacije interpoliral v državnem zboru. Mi mu povemo le toliko, da se dr. Tavčar ne bo ž njim spuščal v nikak razgovor, ker g. Pavšler vendar sem pripozna, da je grebil in listino povrnil. Vsak dostojen človek ve prav dobro, da je nedopustno povrnil listine. Zato je o tem odveč vsaka beseda. Nadalje gospod Pavšler izjavlja, da se mu delajo zapreke proti njegovim vodnim načrtem, z zagrebškimi visokošolci in ostro obsodili postopanje hrvatske vlade proti dijakom, zlasti da so jim bile vzete stipendije in 3. so obsodili

sprotinci niso delali nikakih zaprek, da nekateri so mu šli celo na roko. Odpor je nastal še le potem, ko so izvedenci izrekli, da bi bili Pavšlerjevi projekti skrajno nevarni in neodomi. Pač pa je občeznano, da je bil g. Pavšler tisti, ki je svojo še v zraku visečo tovarno izrabljal pri nevednih ljudeh za svoje politične mafinacije in prepričani smo, da jih bodo v bodočem istotako še izrabljali. Interpelacija proti takemu možu je bila tedaj popolnem umestna. Sladko ironične besede na osebo dr. Tavčarja, katere je Pavšlerjev plačani člankar izlil v »Slovenski List« ne bodo doseglo svojega namena, pač pa se bodo ta člankar posebno, ako se v njem skriva bivši angelj varuh kranjskega Koblarja, položil temeljito na klop.

Razmere v deželni bolnici. Prejeli smo danes naslednje pismo: Slavno uredništvo »Slovenski Narod«. Presrčna zahvala »Slovenskemu Narodu«, da je tako krepko posvetil v razmere, ki vladajo v deželni bolnici. »Slovenski Narod« si je s tem pridobil v veliko zaslugo in sicer ravno za najrevnejše kroge. Kajti v III. razred deželne bolnice gredo samo resnični reveži, sami delavci in kmetje, torej reveži vseh revežev. Krščanski socialci, ki vedno svoje jezike brusijo in toliko govorijo o ljubezni do ljudstva, so že davno vedeli, kako razmere vladajo v bolnici, pa niso nikdar imeli besedice za to. Tu se vidi hinavstvo krščanskih socialistov. Ko bi imeli res kaj srca za ljudstvo, bi morali prav pri bolnici začeti delo za ljudstvo, kajti kdo je bolj potreben obrame, kakor ubog in bolnik, ki mora v bolnico. Zato pa kličemo krščanskim socialistom: Fej, sram Vas budi, da se ne zmemite, kako usmiljenke delajo z bolnimi reveži, kako jim krate, kar najbolj potrebujejo, da pridejo zopet do moči in postanejo zmožni za delo. Usmiljenke bi se morale pravzaprav imenovati neusmiljenke, ker to je vrhunc neusmiljenosti, če se revni bolnikom prikrajuje hrana. Ta širokovstni list, ki sicer toliko govorja o svoji ljubezni za ljudstvo, ta se je drznil usmiljenke še zagonjavati, namesto, da bi branil pravice revnih bolnikov in podpiral »Slovenski Narod«. Da, kadar se gre za bisago, tedaj izgine pri »Slovencu« vsa ljubezen za ljudstvo, tedaj se pokaže njegova prava natura. Prosimo slavno uredništvo, naj nadaljuje neutrašeno svoje delo za blagorodnih bolnikov in še naprej posvečuje vso pozornost razmeram v deželni bolnici, ker le tako se bo prisililo upravo deželne bolnice, da bo gledala neusmiljenkam na prste. Doslej se uprava ni za to čisto nič brigala, zdravnik pa so se omejevali na svoje zdravniške posle. V kuhinjo je treba iti in pogledati, kako se dela. Bolnica je draga, zato denar, ki ga dobivajo neusmiljenke, bi pač lahko dajajo pošteno hrano, toda tega nečejo, zato da delajo velikanske dobitke in da lahko pošljajo stotisočje iz dežele. Še enkrat: čast in hvala »Slovenskemu Narodu«, da se je tako krepko vzpel za korist revežev, za pravico ubogih bolnikov. (Sledi 32 podpisov.)

Sestanek slovenskih tehnikov. Vsel dogodkov priime novanju asistenta kmetijsko kemialnega preskuševališča v Ljubljani sklicujejo slovenski tehniki sestanek, ki bo v petek ob polu

proti nastopanju hrvatskih dijakov naperjeno izjavo madjarskih visokošolcev. Zadnja resolucija se bavi z mahinacijami klerikalizma v hrvatskih deželah ter izjavlja, da visokošolci spoštujejo vsako versko prepranje, da pa se hrvatska narodna prizadevanja ne smejo identificirati s prizadevanji katerekoli konfesije. Visokošolci protestirajo proti zlorabi hrvatskega naroda za koristi rimske kurije, protestirajo proti hinavstvu rimske kurije glede glagolice, proti žaljenju verskih čutil Mohamedancev in proti postopanju tržaškega škofa na sprem Riemancem.

Prestop k protestantizmu. Na velikonočno nedeljo so v tukajšnji protestantovski cerkvi štiri osebe — vse iz Kočevja — prestopile k protestantizmu. To je vseh znanega postopanja okr. glavarja v Kočevju dr. Gšttenhoferja. Kakor dujemo, je državno pravdništvo umaknilo svoj vsklic proti oprostilu razsodbi glede »zborovanja«, ki se je vršilo v Kočevju v nekem privatnem stanovanju, katero zborovanje je dr. Gšttenhoferju delalo toliko skrb.

Dr. I. Kenda †. Iz Vipave se nam piše: Izročili smo materi zemljji truplo pokojnega dr. Josipa Kenda. Težko smo se ločili od gomile, ki krije njegove zemeljske ostanke in obljubili si, da se od njegovega vzvišenega duševnega življenja ne ločimo nikdar, dokler moremo hrani v sebi še iskrico spomina. Dolgi bolezni, katera ga je napadala že v današki dobi in kateri se je znala braniti le njegova zdravniška umetnost, podlegel je v 57. letu svoje dobe. Narodil se je 17. januvara 1845. leta v Volčah pri Tolminu. Šolal se je v Gorici, svoje medicinske študije pa je izvršil v Gradcu. Svojo znanost pričel je izvrševati v Zagrebu. Kot samostojen zdravnik nastopil je najprej v Ajdovščini, potem je bil več let v Kostanjevici, udeležil se kot zdravnik vojne v Bosni in potem postal do svoje prerane smrti v Vipavi. Kot zdravnik je pokojni slovel v međicinskih krogih in znan je izrek ljudljanskog veljaka, ki je cenil Kendo tako, da je škoda, da se ta talent pogubi v premalem krogu svoje delavnosti na deželi. Toda Kenda si je želel miru in počitka. Ze njegova prva mladost je bila pomanjkanje in trpljenje, in zato si je želel majhen delokrog. In našel bi ga bil, da ni z vso silo vstopil v boj za povzdigo narodne zavesti. V tem boju je bil Kenda neutrudljiv. Gmotno in z besedo in s pisavo se je trudil za svoj ljudljeni rod in le na tem polju za mogel si ga spraviti do prave živnosti. Vsak korak naprej povzdignil ga je do vidnega veselja, kateremu je dal duška v krogu svojih sobornih. Vzvišeni, nesebični značaj njegov se je ravno v tem najbolj odlikoval, da je Kenda dosti in rad storil, kar je bilo v njegovi moći, toda zato se ni niti najmanj pobrinil, da bi za njegov trud tudi svet kaj izvedel. Smelo rečemo, da je Kenda dosti vejl med možmi, le navadni svet ga ni spoznal. Ostavil je dva sina, ki sta absoluirana akademika in za katera je skrbel kot previden požrtovalec oče. Njegov pogreb je bil viden dokaz, koliko veljave je imel pokojni v naprednih, merodajnih krogih. Vzlič neugodnemu vremenu zbrala se je inteligenco vipsavškega dela in trga Vipave ter ga odlikovala z venci in nagrobnim petjem. Jeli bilo razgibanje iz bližnjega stolpa, ko se je pred hišo peleno, slučajnost ali nebržnost, ne vemo. Motilo nas je in smatrali smo ga za posebno malomarnost merodajnih krogov.

Trasiranje nove železnice. Konsorcij, ki je dobil koncesijo za trasiranje železnice od Vrhnik do Idrije, je že začel svoje delo. Trije inženjerji se bavijo s študiranjem, katera proga bi bila najprikladnejša. Vse kaže, da bi bila najcenejša proga čez Rovte, Hotederšico in Godovič.

Učiteljske vesti iz Štajerskega. Učitelj v Studenicah, Jošip Kokl je imenovan učiteljem na deski šoli v Slov. Bistrici. Nadalje sta imenovani stalnim učiteljicam Marija

Vavpotič iz Olimja v Liki pri Zidanem mostu in Antonija Kračman na svojem mestu pri Sv. Lenartu nad Laškom. Okrajni pomožni učitelj za ptujski okraj je imenovan učitelj Ivan Ozimec v Cvenu. Menjava se je dovolila učiteljem Fr. Iglarju v Dobrni in Leop. Čulku v Ribnici.

Dr. Jabornegg ali blamaža. Znano je kakšno ulogo je igral dr. Jabornegg v zadevi prosluhlih vojniških volitev kot fabrikant »viničarskih« volilcev. En sam dan je napravil 25 volilcev. Toda o tem se še ni govorila zadnja beseda. Danes pa nekaj o novem političnem činu tega čudnega »nemškega« moža. V svoji otročji naivnosti se je domisli, ker je bila stranka celjskih sleparjev z volitvami v celjski okolici grozovito po zobeh udarjena, vložiti ugovor zoper izvolitev slovenskih odbornikov, ker po njegovi modri sodbi volilni imenik ni bil pravilno sestavljen. Samoobsebi se razume, da je bilo ugovor vložiti tolikšna neumnost, da se Bogu usmili, ker je vsako upanje tega ugovora izključeno. Pišemo o tem samo zaradi semešnosti tega početja. Dr. Jabornegg in ugovor zoper volilne nepravilnosti! Ali si morate misliti semešnježo zanimivost z uzirom na ulogo tega moža glede vojniških volitev? Mož bi nujno potreboval prizanesljivosti z naše strani, pa sam izizza ter takoreč prosi plačilo za svoje nečedne čine v Vojniku. No, v tem mu ustrežemo kmalu!

Volitve v Trstu. Pri včerajšnji volitvi iz IV. razreda je bilo oddanih 1382 glasov. Vseh volilcev v tem razredu — ki voli tudi še danes — je 2631. Zmagla je seveda zavoljena vladajoči stranki, ker v tem razredu sploh nima protikanidatov.

Iz Opatije se nam piše, da je tam umrljzani dunajski odvetnik in član gospodske zbornice, dr. Millanich, rodom Tržačan.

„Glasbene Matice“ oratorij, „Sv. Frančišek“. Altovsko vlogo »sv. Klare« in »Bonadone« bode pela koncertna in oratorijalska pevka gdč. Helena Holeček z Dunaja. Gdč. pl. Petru ni mogla dobiti dopusta od direkcije dvorne opere. Gdč. Holeček je pred dveleti z odliko absoluirala konzervatorij. Bila je učenka nekdajne operne pevke gospe Roze Papernig-Paumgarten. Posvetila se je koncertnemu petju. V raznih koncertih na Dunaju in v Pragi je dosegla prav lepe vspuhe. — Gospa Henrieta Kurij, ki bo pela sopransko partijo, je velenodlina koncertna in oratorijalska pevka. Pojavila se je še v zadnjem letu na Dunaju, z velikimi vspahi. Pred kratkim je nastopila v koncertu dunajskoga moškega pevskoga zborja z velikanskim in od kritike vseh listov soglasno priznamen vspahom. Mlada gospa se je posebno tudi odlikovala v oratorijih in pella. n. pr. »sv. Elizabeto« v Ljubljanskem oratoriju in »Hanne« v Haydnovih »Štirih letnih časih«. Hvali se nje polnoglasni krasni soprani in posebno blesteča višina.

Detotor. Dne 10. t. m. so dobili pri Alojziju Podobniku v Trzinu v skrinji ondi službujoče dekle Frančiške Rak novorojenega otroka. Bil je povit v sunje in umoren. Frančiška Rak, doma iz Ljubljane, je izpovedala gospodu c. kr. stražnemu Francu Kosu iz Mengša, da je rodila omenjeno dete pred osmimi dnevi in ga še 6 ur po porodu pri popolni zavesti zaradi tega zadušila, ker je vedela, da ga ne bo mogla preživeti. Skrila ga je v skrinjo, da bi ga na velikonočne praznike, ko je mislila obiskati svoje sorodnike, nesla na domače pokopališče v Ljubljani. Frančiška Rak je po porodu vse delala kakor prej in se tako vredila, da ni bilo nikakega suma. Delala se je tudi popolnoma zdravo. Ko jo je omenjeni g. stražnemester v zadovi detotoroma izpravševal, ni bilo pri njej zapaziti nikakoga posebnega obzalovanja. Zločinka je bila izročena so dišču v Kamniku.

Dolenjski Sokol priredi dne 18. aprila t. l. v prostorih narodne čitalnice v Novem mestu veslico z igro »Deseti brat« in plesom. Natančneje iz vabil. V vlogi »Kvasca« nastopi zopet član dramatične društva v Ljubljani g. Hašler, kateri je že zadnjič pokazal, da je mojster v svoji vlogi. Nadejam se, da bo tudi sedaj avtor igre sam vodil predstavo in pod njegovim vodstvom je vseh zamenčen, kakor je to pokazala zadnja predstava.

Bračno društvo Hubelj na Ustji priredi dne 19. t. m. javno veselico s plesom na vrtu g. Ig. Stibilja. Pri veselicu bodo svirala polnoštivilna godba iz Prvačine.

Od Sv. Križa pri Konstanjevici se nam piše: Lanski vinški pridelek se vedno boljše kvalificira. Vina iz slavnognanih vinogradov Gadova peč. Bočje, Piroški vrh, Šutenski vrh itd. so glede okusa kakor tudi jakosti uprav izborna. Na prodaj ga imamo še več tisoč veder. Gostilničarji in vinski trgovci, pridele k nam in pokusite našo dobro dolensko kapljico. Omiljeno se Vam bode tako, da se boste težko ločili od nje. Tozadevne informacije daje iz prijaznosti in v interesu križevskih vinogradnikov Ivan Malnarič, nadučitelj in vinogradnik.

Izpred sodišča. Kazenske razprave pri tukajšnjem deželnem sodišču: 1. Na 3 tedne zapora je bil obsojen Ljudevit Lipovšek iz Čepovana, sedaj miner v Bohinjski Bistrici, ker je na pustno nedeljo udaril 10letnega Antona Kunšterla z vozno ročico, potem jo pa zagnal med trumo otrok in jezer, ker so plešalec v Arhovi gostilni nagajali, jih za obleko cukali in obdolženca zmerjali, ker jih je odpoditi skušal. 2. Fr. Žima, posestnik sin na Dovjem, je bil tožen, da je dne 13. kimovca t. l. v družbi sedmih sokrivcev, kateri so bili že lansko leto meseca listo pada od 4 do 6 mesecev že zaradi tega dejanja pri tukajšnjem deželnem sodišču obsojeni, pri hiši Mine Kosmač z Jermenom in verigo hišna vrata odzunaj tako zavezati pomagal, da so moral domači zlesti skozi podstrešno okno in po čepljevem drevesu na tla. Ker so vse pride soščeno potrdile, da Žima pri tem ravnjanju ni bil udeležen, ga so diše hudodelstva javnega nasilstva oprostilo. 3. Dne 29. kimovca 1902 je bil ponosi v Mengšu napaden Franc Žerovnik, ker je s svojim razgrajanjem in zabavljanjem na cesti druge fante izvijjal. Franc Kuralt in Miha Svetlin sta mu spodbila noge, da je padel, obenem pa je dobil v hrbet sunek z nožem. Kuralt trdi, da ni on storilec, kot priča zaslani Miha Svetlin je pa obstal, da je on Žerovnikov klobuk zrezal in ker je sum opravljen, da je on pravi storilec, je državno pravdinstvo predlagalo proti njemu kazensko preiskevko. Franceta Kuralta je pa sodišče oprostilo. 4. Fr. Urh, delavec brez stalnega bivališča, je bil zaradi žalitve Njih Veličanstva cesarja obsojen na 13 mesecov težke ječe.

Mednarodna panorama. Kdor ne verjame, kak revnenjetnik je rimski papež v Vatikanu, ta si naj ogleda todedensko razstavo v panorami. Vseh reskošnih prostorov mu seveda ne pokažejo, a že te nekedenčne dvorane, galerije, knjižnice, muzeji itd. vse v dragocenem mramoru in alabastru povejo do voli. Razun Vatikana so videti tudi druge palace, cerkve, monumenti itd. večnega Rima, kar bo gotovo privabilo obilno obiskovalcev v panoramo. — Prihodnji teden poletimo v Istro, Opatijo, Volosko itd.

V Ljubljano skočil je včeraj popolnoodela slavičarski vajenec Alojzij Rudon, doma od Sv. Duha pri Krškem. Skočil je v vodo pri jubilejskem mostu ter plaval do Pollakove tovarne, tam pa se je začel potapljal. Finančni komisar Anton Janežič, kateri je ravno prišel po Sv. Petru nasipu, se je skočil in skočil v vodo po njega in ga rešil. Fant, kateri nima veselja do slavičarskega obrta, se bodo izročili staršem.

Tatvina. Ivan Bonač, hlapec pri Tretoiu in Ivan Vrhovc, hlapec pri Traunu na Glinčah sta popivala v ponedelek popoludne po Ljubljani. Ker je bil Vrhovc nekoliko pijan, je šel z Bonačem v Tretov hlev spat. Ko se je zjutraj zbulil manjkalno mu je 13 K., katere mu je Bonač med spanjem ukradel.

Tatvina. Marija Mehletovi, služkinji v Rudniku, je bilo pred 14 dnevi iz kuhinje na Dunajski cesti št. 32, kjer je imela shranjen kovček, pokrazen tri ženske oblike, tri bluze, šest ženskih rut, sedem predpasnikov in molitvena knjižica. Skupna škoda 47 K. Tatu je policija na sledu.

V Ameriko se je včeraj odpeljalo z južnega kolodvora 192 Hrvatov in 17 Kranjcev.

Najnovejše novice. Boj med avstrijskimi in nemškimi vojaki se je vršil na cestah v Pekingu. Nemška in avstrijska patrola sta se zmanj trdili, razdrojili pretepače. Mnogo ranjenih so prenesli v bolnišnico Kitajci so smeje gledali na »kulturne prizore«. Tria turisti so ponesrečili na Hochschwab. Ponesrečeni so uradnik Fleischer in učitelja Karol in Ivan Teufelsbauer. — Za 50 000 K menicponaredil je trgovec Rindt v Trutnovem ter zbežal na Rusko, — Ovaduh. V San Remu so pri-

jeli nemškega častnika Helmuta Weßela zaradi ovaduštva. Da bi prepričali arstiranje, je klical: »Proč z Nemčijo!« — Naseljevanje v Ameriki se je zadnji čas zelo po množilo. V prvih 11 dnevih aprila se je izkrcalo v New Yorku 41 000 oseb. Avstrijski naseljeni so poskušali od 14 do 27 odstotkov. — Stanilimento tecnicu triestino je imelo leta 1902 8 stega dobička 16 553 K. — Ponosrečen je ladja Parnit »Achille«, ki je imel pas do večinoma iz Primorske, je na svojem potu v Ameriko zginil. Gotovo je potopljen. — Proti klerikalizmu se je vršila v Brestu velika demonstracija. Prišlo je do pretepor. — Umrl je podgverner avstro-ogrške županije, član ogrske magnatne zbornice, Pavel pl. Madarassy. — Velike poplavne so okoli Čakovca. Na Štajerski meji je odnesla voda železniški nasip. Promet gre le do Čakovca. — V Zaprešiču so se kmetje zoperstavili orožnikom, ki so enega kmeta ubili, dva pa ranili. S kolodvora pa še vedno vihra madjarska zastava.

Oficirček kot ubijalec. Velikonočno nedeljo zvečer je 19 letni fenih nemške mornarice Hüssener sredal v Essenu topničarja Hartmannia, ki je šel v družbi nekega civilista. Hartmann ni oficirčka pozdravil, ker v tem ni razločil njegove čarje. Hüssener ga je ustavil, ga zmerjal, kakor psa in mu ukazal, da gre žnjim na stražnico. Hartmann je šel, blizu stražnice pa poskusil pobegniti. 19 letni oficirček je stekel za njim in ga sunil s sabljo naprej v rebra potem pa v prsi. Vojak je padel in bil takoj mrtev. Prihitelim ljudem je 19 letni pobič v oficirski uniformi dejal, da je vojaka ubil, ker se mu je uprl, dočim so priče videle, da se ni ubiti vojak nič upiral. Umorjeni vojak je sin jako uglednega hotelera v Essenu. Ko bi se bilo kaj takega zgodilo kje drugje, bi bili mescani mladega morilca pobili, kakor steklega psa, toda v Nemčiji prenašajo ekscese svoje soldateske s hlapčevsko ponosnostjo.

Speča deklica. Zdravnik v Salt Lake City se zaman trudijo probudit dva dnevajsetletno Bessie Knetchtovo, katera že 28 dni nesprestano spi. Kaka je bolezen dekleta, katero so dovedli v neko ondotno bolnično, ni nikomur znan. Bolnica leži mirno z začrtimi očmi, njeno dihanje je pravilno, le včasih je opaziti lahko gibanje njenih trepalnic. Ako jo kdo potolče po čelu, jo nekoliko vzunemir, toda ne dovolj, da bi jo probudil.

Dober svet. Kdor si želi lepo trato narediti, temu priporočamo, da si naroči od c. in kr. dvorne trgovine za semena Edmund Mauthner v Budimpešti travno mešano semeno »Promenadnega ali Marjetinega otoka«. Že 29 let pošilja Mauthner za krasne nasade v Budimpešti in Marjetinem otoku ta travna semena.

Telefonska in brzojavna poročila.

Gradec 15. aprila. V jutrišnji seji deželnega zbora predložene so slavni tehniki iz Gradea, Dunaja in Prague izražajo svojo skrajno ogroženost nad imenovanjem g. Fr. Hitti-ja asistentom kmetijsko-kemičnega preskuševališča za Kranjsko. Kako se je to imenovanje proti vsej pravici izvršilo, naj pojasni sledi: Omenjena služba je bila razpisana v uradnem listu dne 4. junija t. l. do 15. malega travnega meseca. Ko bi se bilo kaj takega zgodilo kje drugje, bi bili mescani kuratorji »nalanči«, da je bila pravna pravica vredna dobla.

Ker pa kemično preskuševališče vzdržuje v večini stroškov dežela, to je slovenski denar, vprašamo slavni kuratorji tega zavoda:

1) Kako je mogoče, da je propadel bolje kvalificiran slovenski prisilec proti manj sposobnemu nemškemu buršu;

2) zakaj se je vršilo imenovanje pred pretekom določenega roka;

3) Kako se opraviči to ravnanje napram slovenskim tehnikom, ki so vedno prisiljeni iskati kruh v tujini, ker jim narodni nasprotniki vedno odjedjo vse službe v domovini.

V zavesti, da se mora poravnati ta v neobipojuča krivica zahtevamo zbrani slovenski tehniki v vso odločnostjo, da slavni kuratorji kmetijsko kemičnega preskuševališča ustreže našim opravčenim željam, ne samo nam, ampak tudi narodnemu napredku in deželi v korist.

Lvov 15. aprila. Različni tukajšnji listi trde, da je namestnik grof Pininski demisijoniral in da postane njegov naslednik bivši ministrski predsednik grof Badeni. Istina je, da skuša vladajoča poljska stranka spraviti Badenija na krmilo in da so voditelji poljskega kluba na odločnih mestih Badenija priporočali kot najspodbnejšega kandidata za to mesto.

Zagreb 15. aprila. Zidarji so začeli štrajkati. Ta štrajk utegne precej dolgo trajati, ker pravijo stavbeniki, da ne morejo

Borzna poročila.

Ljubljanska

"Kreditna banka" v Ljubljani.

Uradni kursi dunaj. borse 15. aprila 1903.

Maloobščeni papirji.

42% majeva renta

43% srebrna renta

4% avstr. kronska renta

4% zlata

4% ogrske kronska "

4% zlata

4% posojilo dežele Kranjske

4% posojilo mesta Špijete

Zadra

4% bos.-herc. žel. pos. 1902

4% češka dež. banka k. o.

4% ž. o.

4% zast. pis. gal. d. hip. b.

4% pest. kom. k. o. z 10% pr.

4% zast. pis. Innerst. hr.

4% deželne hranilnice

4% zast. pis. ogr. hip. b.

4% obi. ogr. lokalne že- leznice d. dr.

4% češke ind. banke

4% prior. Trst-Poreč lok. žel.

4% dolenskih železnic

3% juž. žel. kup. 1/1.

4% av. pos. za žel. p. o.

Srečke.

Srečke od leta 1854

" " 1860/1.

" tizske

zemlj. kred. emisije

II. ogrske hip. banke

srbske & frs. 100— turške

Basilika srečke

Kreditne

Inomoske

Krakovske

Ljubljanske

Austr. rud. kriza

Ogr.

Rudofove

Salcburške

Dunajske kom.

Delnice.

Južne železnice

Državne železnice

Avtro-ogrsko bančne del.

Avtro. kreditne banke

Ogrske

Zivnostenske

Premogok v Mostu (Brux)

Alpinske montane

Praske želez. ind. dr.

Rima-Murányi

Trboveljske prem. družbe

Avtro. orožne tovr. družbe

Češke sladkorne družbe

Valute.

C. kr. cekin

20 franki

20 marke

Soverigns

Marke

Laški bankovci.

Rubli

Zitne cene v Budimpešti.

dne 15. aprila 1903.

Termin.

Pravilno.

Se vzdružuje.

Avstrijska specijaliteta. [Na želodcu bo lehajočim ljudem priporočati je porabljeno pristega "Moll-ovega Seidlitz-praška", ki je prekušeno domače zdravilo in vpliva na želodec krepilno ter posebejno na prebavljenje in sicer z rastočim uspehom. Skatilica 2. Po poštrem povzetju razpošilja do zdravilo vsak dan in lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zagalatelj, DUNAJ, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi zahtevati je izrecno MOLL-ov preparam, zaznamovan z varnostno znamko in s podpisom.

5 (10-5)

Spominjajte se dijaške in ljudske kuhi-

nje pri igrah in stavah, pri svečanostih in oporokah, kakor tudi pri nepričako-

vanih dobitkih.

Jako praktično na potovanju.

Nepogrešljivo po kratki vporabi.

Preskušeno po zdravstvenih oblastih.

Spričevalo Dunaj, 3. julija 1907.

Kalodont

neobhodno potrebna

zobna Crème.

Za ohranjanje čistih zob ne zadošča edino voda za zobe. Odstranjenje vsakovrstnih, na dlesnih se neprehnomava vtrajajočih, škodljivih tvarin more se izvršiti le po mehaničnem čiščenju v spojenju z osvezjujočim in antisepsično vplivajočim zobno crème. Kot tako se je "Kalodont" izkazal v vseh omikanih državah po svoji (208-2) najvplivnejši uporabi.

II.

Meteorologično poročilo.

Vsična nad morjem 806.2. Srednji zračni tlak 736.0 mm.

Čas Stanje baro- metra v mm. Tempera- tura v °C. Vetrovi Nebo

April

13. 9. zv. 729.8 4°4' sl. jvzhod dež

14. 7. zj. 730.5 08' sl. jjvh. sneg

2. pop. 733.7 38' sl. jvzhod dež

9. zv. 735.8 1°2' sl. svzvod jasno

15. 7. zj. 737.9 - 08' sl. jug megla

2. pop. 736.8 91' sl. jjvh. jasno

Srednja temperatura pondeljka in torka 5.7° in 19°, — normale: 9.3° in 9.5°. —

Mokrina v 48 urah: 181 mm in 67 mm.

„Le Griffon“
najboljši cigaretni papir.
Dobiva se povsed. 705-6

Malobenčeni papirji.

Uradišni kursi dunaj. borse 15. aprila 1903.

42% majeva renta

43% srebrna renta

4% avstr. kronska renta

4% zlata

4% ogrske kronska "

4% zlata

4% posojilo dežele Kranjske

4% posojilo mesta Špijete

Zadra

4% bos.-herc. žel. pos. 1902

4% češka dež. banka k. o.

4% ž. o.

4% zast. pis. gal. d. hip. b.

4% pest. kom. k. o. z 10% pr.

4% zast. pis. Innerst. hr.

4% deželne hranilnice

4% zast. pis. ogr. hip. b.

4% obi. ogr. lokalne že- leznice d. dr.

4% češke ind. banke

4% prior. Trst-Poreč lok. žel.

4% dolenskih železnic

3% juž. žel. kup. 1/1.

4% av. pos. za žel. p. o.

Srečke.

Srečke od leta 1854

" " 1860/1.

" tizske

zemlj. kred. emisije

II. ogrske hip. banke

srbske & frs. 100— turške

Basilika srečke

Kreditne

Inomoske

Krakovske

Ljubljanske

Austr. rud. kriza

Ogr.

Rudofove

Salcburške

Dunajske kom.

Delnice.

Južne železnice

Državne železnice

Avtro-ogrsko bančne del.

Avtro. kreditne banke

Ogrske

Zivnostenske

Premogok v Mostu (Brux)

Alpinske montane

Praske želez. ind. dr.

Rima-Murányi

Trboveljske prem. družbe

Avtro. orožne tovr. družbe

Češke sladkorne družbe

Valute.

C. kr. cekin

20 franki

20 marke